

RUS TÜRİK İŐADAMLARI BİRLİĞİ (RTİB) AYLIK EKONOMİ RAPORU

Rusya ekonomisindeki gelişmeler: Nisan 2019

ÖNE ÇIKAN HUSUSLAR (ÖZET)

1-Dünya ekonomisi 2018 yılına kıyasla yavaşlama trendine girmiştir. Ticaret politikalarındaki belirsizlikler, Çin büyümesinde yavaşlama, Brexit ile ilgili belirsizlikler, bazı gelişen ülkelerdeki özel sorunlar, bazı Avrupa ülkelerindeki yüksek borçlar ve jeopolitik sorunlar başlıca risk unsurları olarak öne çıkmaktadır.

2-Federal İstatistik Servisinin verilerine göre, Rusya'da 2019 ilk çeyrek büyümesi %0,8 olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bazı öncü göstergelerdeki gelişmelere bakıldığında da 2019 yılının ilk aylarındaki aktivitelerin geçen yılın aynı dönemine kıyasla yavaşladığı anlaşılmaktadır.

3-Gerek uluslararası kuruluşlar ve gerekse Rusya Merkez Bankası ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı gibi kurumlar 2019 yılı büyümesini %1-1,5 aralığında öngörmektedir.

4- Enflasyon oranı Mart ayında bir miktar yükselerek %5,3 olarak gerçekleşmiştir. Özellikle gıda ürünleri fiyatlarındaki artışlar bunda etkili olmuştur. Rusya Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun Mart ayında yapılan toplantısında politika faiz oranı %7,75 oranında sabit bırakılmıştır.

5-Bazı kuruluşlar tarafından mevcut koşullarda bir değişme olmadığı takdirde ortalama Brent petrol fiyatlarının 70 dolar seviyelerinde, Dolar Ruble kurunun ise 65 seviyelerinde seyretmesi beklenmektedir.

6-Genel olarak bakıldığında Rusya ekonomisinde makro dengeler açısından bir sorun görülmemektedir. Ancak ekonomik canlanmanın sağlanabilmesi yatırım ve tüketim harcamalarının daha fazla teşvikine bu ise petrol fiyatları ve dış konjonktürel gelişmeler yanı sıra yapısal faktörlere bağlı bulunmaktadır.

Rusya Ekonomisi Temel Göstergeler Tablosu

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GSMH (milyar dolar)	1.904	2.016	2.079	1.860	1.324	1.283	1.578	1.576
Büyüme oranı	4,3	3,4	1,3	0,7	-2,8	-0,2	1,5	2,3
İşsizlik Oranı	6,1	5,1	5,6	5,3	5,8	5,3	5,1	4,8
Federal Bütçe Dengesi, %GDP	0,8	-0,1	-0,5	-0,5	-2,4	-3,4	-1,4	2,7
Enflasyon Oranı	8,5	5,1	6,8	7,8	10,7	5,4	2,5	3,5
Rezerv Fonu, milyar dolar	25	62	87	88	59	31	17	0
Ulusal Refah Fonu, milyar dolar	87	88	88	78	72	71	66	68
İhracat, milyar dolar	515	528	523	497	393	279	352	443
İthalat, milyar dolar	318	336	343	308	281	191	237	249
Ticaret Dengesi, milyar dolar	196	192	180	189	112	88	115	194
Cari Açık, milyar dolar	97	71	34	56	69	23	35	114

Kaynak:Rusya Merkez Bankası, Rusya İstatistik Kurumu, İMF, Dünya Bankası

Bazı öncü göstergeler, % değişme

	2018-May	Haz	Tem	Ağus	Eyl	Eki	Kas	Ara	Ocak	Şub	Mart
Sanayi üretim endeksi	3,7	2,2	3,9	2,7	2,1	3,7	2,4	2,0	1,1	4,1	1,2
İmalat sanayi endeksi	5,4	2,2	4,6	2,2	-0,1	2,7	0,0	0,0	-1,0	4,6	0,3
Perekende satışlar	2,4	3,3	2,7	2,8	2,2	2,0	3,0	2,3	1,6	2,0	1,6
Reel ücretler	7,6	7,2	7,5	6,8	4,9	5,2	4,2	2,9	1,1	0,7	

Kaynak:Tradeconomics

1-Dünya ekonomisi

Dünya ekonomisi 2017 yılında %4, 2018 yılında %3,6 oranında büyüme göstermişken, 2019 yılı tahminleri İMF tarafından %3,7'den %3,3'e çekilmiştir.

Bunun sebepleri arasında ABD ve Çin arasındaki tarife kısıtlamalarına ilişkin gerginlikler, Brexit belirsizlikleri, gelişmiş ülke Merkez Bankaları tarafından uygulanan parasal sıkılaştırmalar, Çin'deki kredi sıkılaştırmaları ve bazı gelişen ülkelere özgü sorunlar bulunmaktadır.

Bununla birlikte global büyüme trendindeki zayıflamalar sonrasında ABD Merkez Bankası tarafından uygulanan faiz artışlarında frene basıldığı ve yılın geri kalanında da yeni faiz artışı olmayacağı anlaşılmaktadır. Buna ilaveten diğer gelişmiş ülke Merkez Bankaları tarafından

söz konusu global koşulların politikalarında dikkate alındığı gözlenmektedir. Diğer taraftan Çin tarafından ortaya çıkan sorunların kredi ve maliye politikaları ekseninde çözüme kavuşturulmaya çalışıldığı görülmektedir.

Söz konusu olumlu tedbirlere rağmen ticaret politikalarındaki belirsizlikler, Çin büyümesinde yavaşlama, Brexit ile ilgili belirsizlikler, bazı gelişen ülkelerdeki özel sorunlar, bazı Avrupa ülkelerindeki yüksek borçlar, jeopolitik konulardaki olumsuz gelişmeler ve diğer politik belirsizlikler global büyüme görünümünü negatif yönde etkilemeye devam etmektedir.

2-Piyasalar

Brent petrol fiyatı 2019'un ilk aylarında 2018 sonuna kıyasla toparlanma göstermiştir. Ortalama Brent petrol fiyatı Ocak ayında 60, Şubat ayında 64, Mart ayında ise 67 dolara yükselmiştir. Önümüzdeki dönemde jeopolitik gelişmeler, İran ve Venezüella'daki durum, ayrıca OPEC ülkeleri ve Rusya'nın tavrı petrol fiyatlarında belirleyici olmaya devam edecektir.

Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak-2019	Şubat	Mart
66	72	73	76	75	74	79	80	65	57	60	64	67

Petrol fiyatları konusunda 2019 yılına ilişkin olarak çeşitli kuruluşların yaptığı tahminlere bakıldığında ağırlıklı olarak 70 dolara yakın seviyeler görülmektedir.

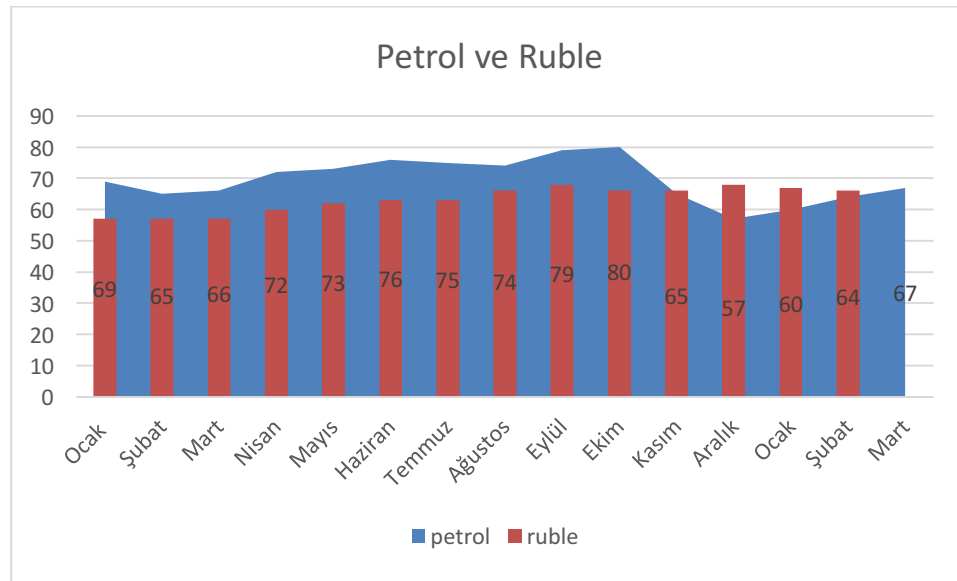
Kuruluş	Brent fiyatı, dolar
ABN Amro	70
BNP Paribas	68
Barclays	70
Raiffeisen	70
Societe Generale	67
JPMorgan Chase	70
Raymond James	70
Interfax Information	69
Standard Chartered	74

Kaynak:Tradeconomics ve diğ.

Dolar Ruble kuru son sekiz aydır ortalama olarak 65-68 seviyelerinde seyretmektedir. Ruble Şubat ve Mart aylarında yılın başına göre bir miktar değerlenmiştir. Bu gelişmede petrol fiyatlarındaki iyileşme yanı sıra Dolar ve Avro kurlarına ilişkin genel gelişmeler de etkili olmuştur.

Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak-2019	Şubat	Mart
57	60	62	63	63	66	68	66	66	68	67	66	65

Petrol ve Ruble ilişkisi

Moskova Borsasındaki gelişmelere bakıldığında, MOEX endeksinin 31 Mart itibarıyla Aralık sonuna kıyasla %5,4 oranında değer kazandığı görülmektedir.

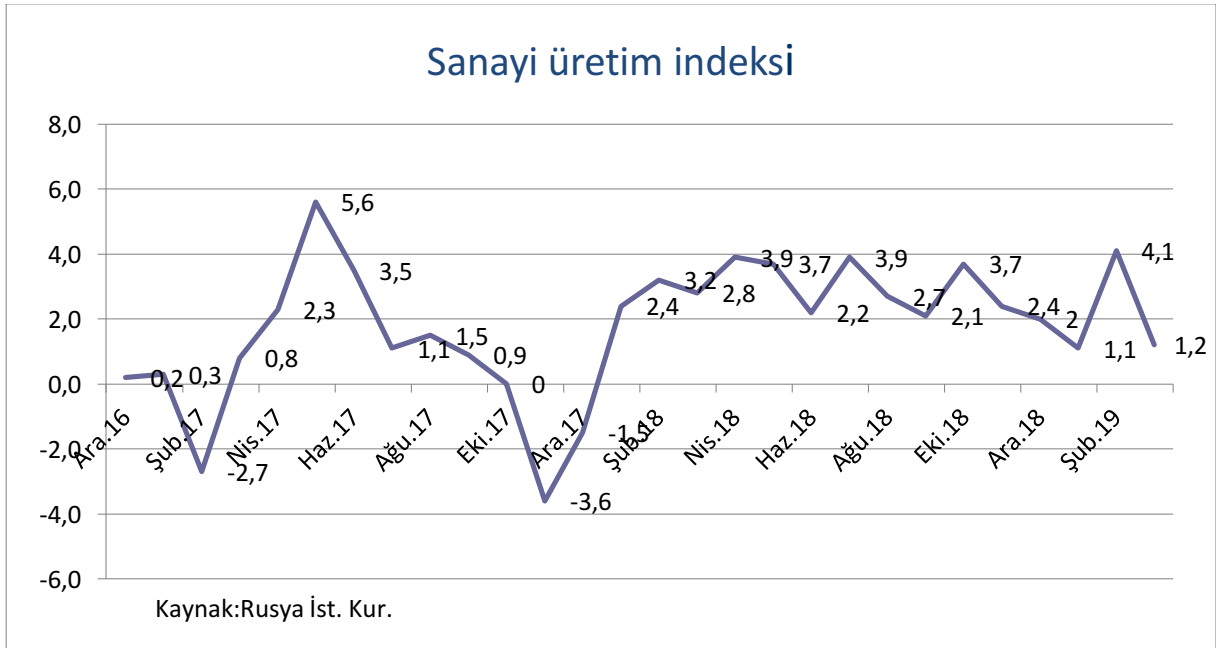
	2018 sonu	31 Mart 2019	% Değişme
Ruble Dolar Kuru	69	64	-7,2
Politika Faiz Oranı	7,75	7,75	0,0
Enflasyon oranı	4,3	5,2	20,9
MOEX Endeksi	2369	2497	5,4
Brent petrol fiyatı, \$	53	67	26,4

3-Rusya ekonomisi büyüme görünümü

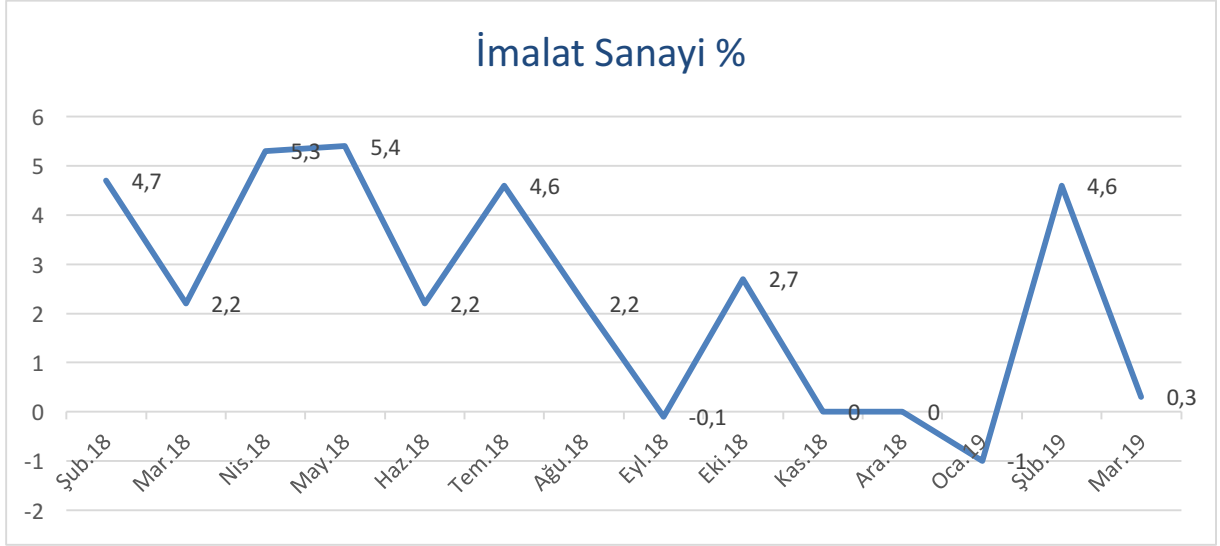
Rusya'da 2019 ilk çeyrek büyümesi %0,8 olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. 2018 yılında beklentilerin üzerine çıkarak %2,3 oranında gerçekleşen büyüme oranına rağmen 2019 yılının ilk aylarında ekonomik aktivitelerde geçen yıla kıyasla gerileme görülmektedir. Gerek uluslararası kuruluşlar ve gerekse Rusya Merkez Bankası ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı gibi kurumlar 2019 yılı büyümesini %1-1,5 aralığında öngörmektedir.

Merkez Bankası tarafından Mart ayı toplantısında yapılan değerlendirmede, global ekonomik aktivitelerdeki yavaşlamanın belirgin olduğu, jeopolitik faktörlerden kaynaklanan risklerin global mal ve finans piyasalarındaki kırılganlığı artırabileceği ve kur ve enflasyon dinamiklerini etkileyebileceği ifade edilmiştir.

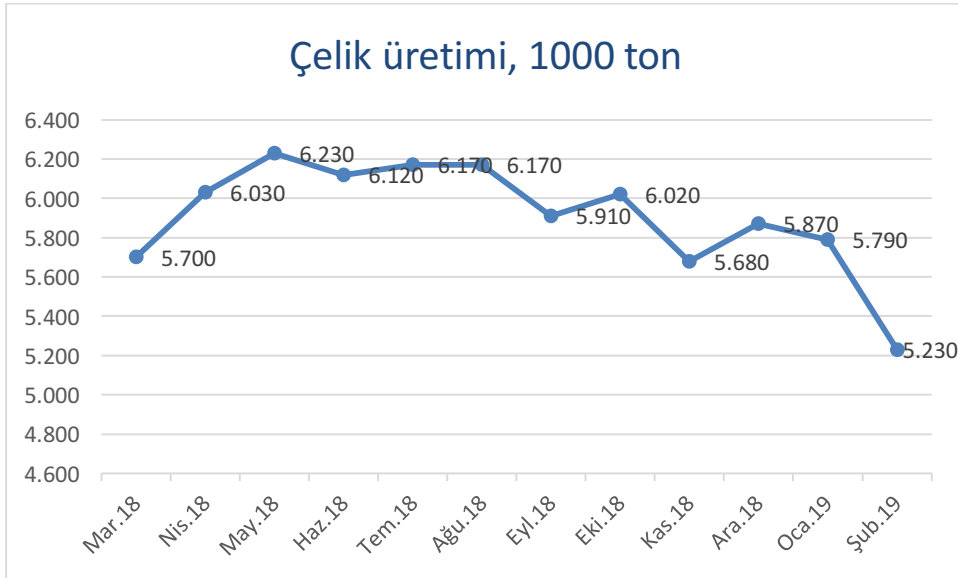
Öncü büyüme göstergelerinden sanayi üretim endeksindeki gelişmelere bakıldığında, Şubat ayında %4,1 oranındaki artıştan sonra Mart ayında artış oranında yavaşlama olduğu ve %1,2 oranında artış yaşandığı görülmektedir.

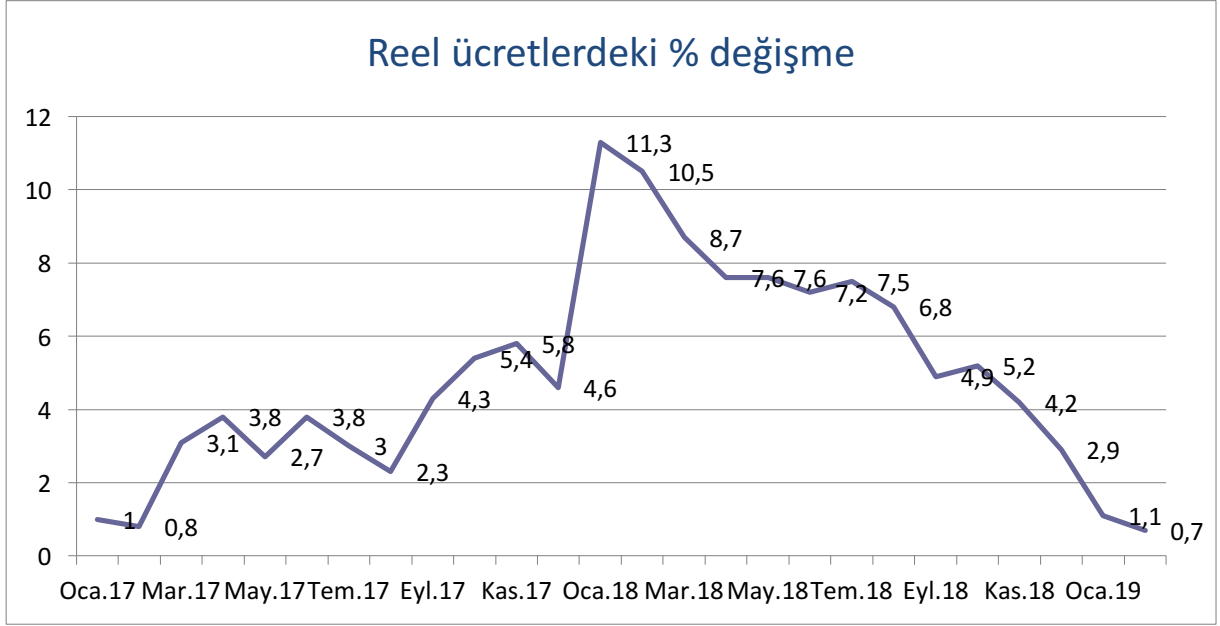
Mart ayında sanayi üretimindeki söz konusu yavaşlamanın özellikle imalat sanayinde gerçekleşen %0,3 oranındaki düşük artış oranından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

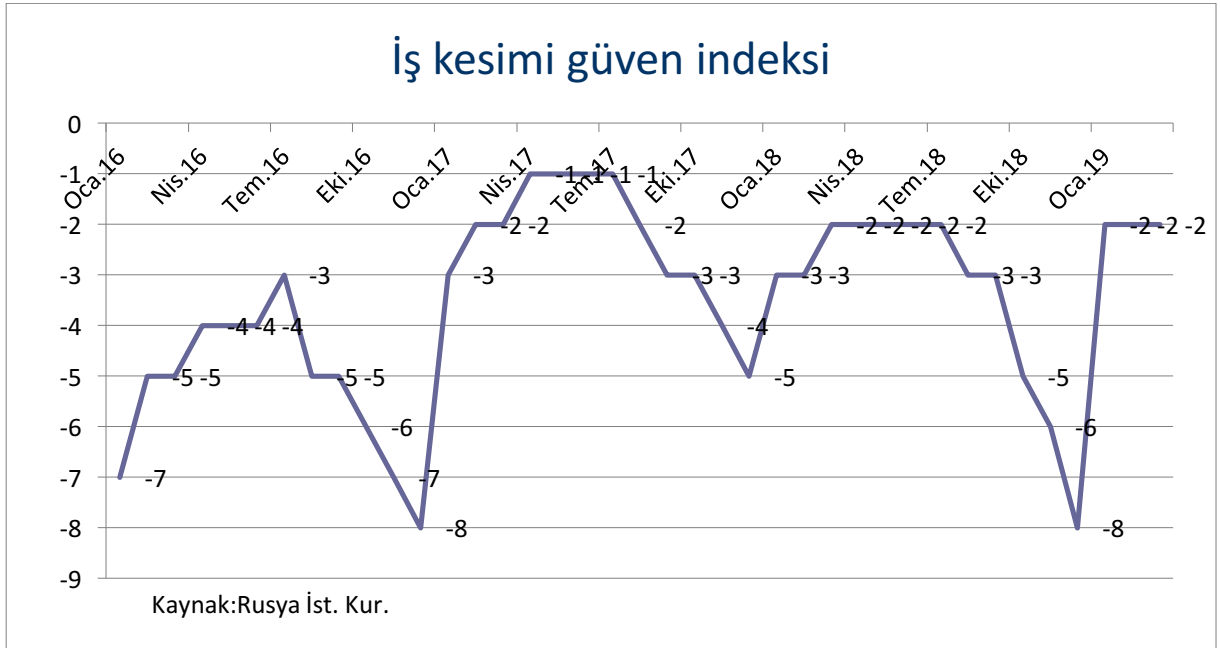
Çelik üretimine bakıldığında, Ocak ayında 5790 bin ton olan çelik üretiminin Şubat ayında 5230 tona gerilediği görülmektedir.

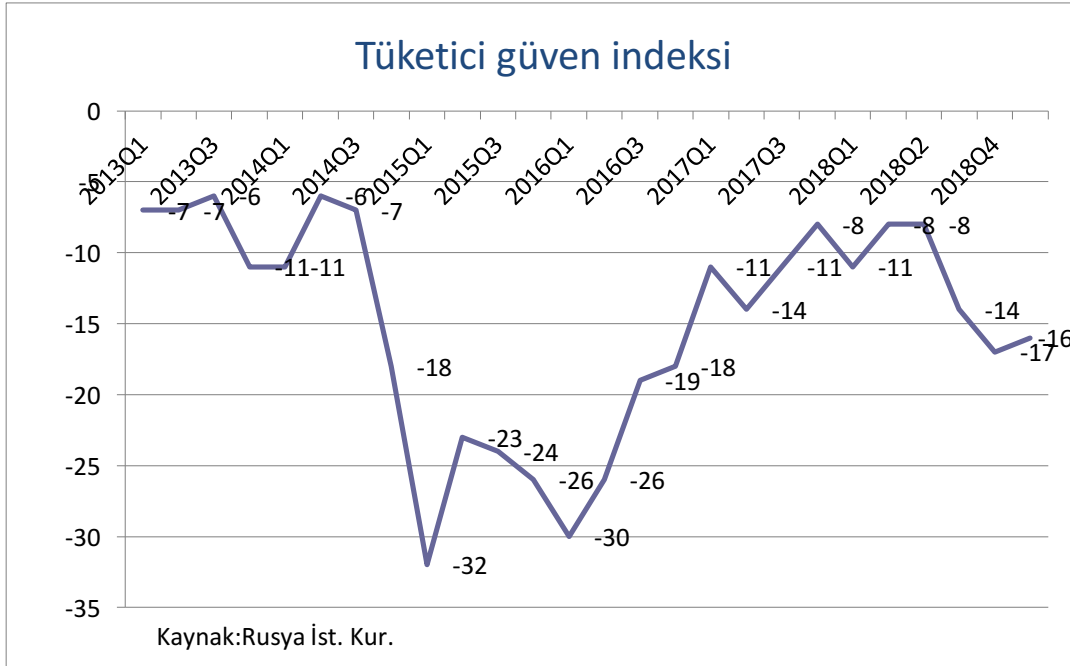
Tüketim harcamaları açısından önem taşıyan reel ücretlerde yavaşlama eğilimi olduğu görülmekte ve bunun 2019 ilk aylarındaki tüketimi sınırlayan bir özellik olduğu anlaşılmaktadır.

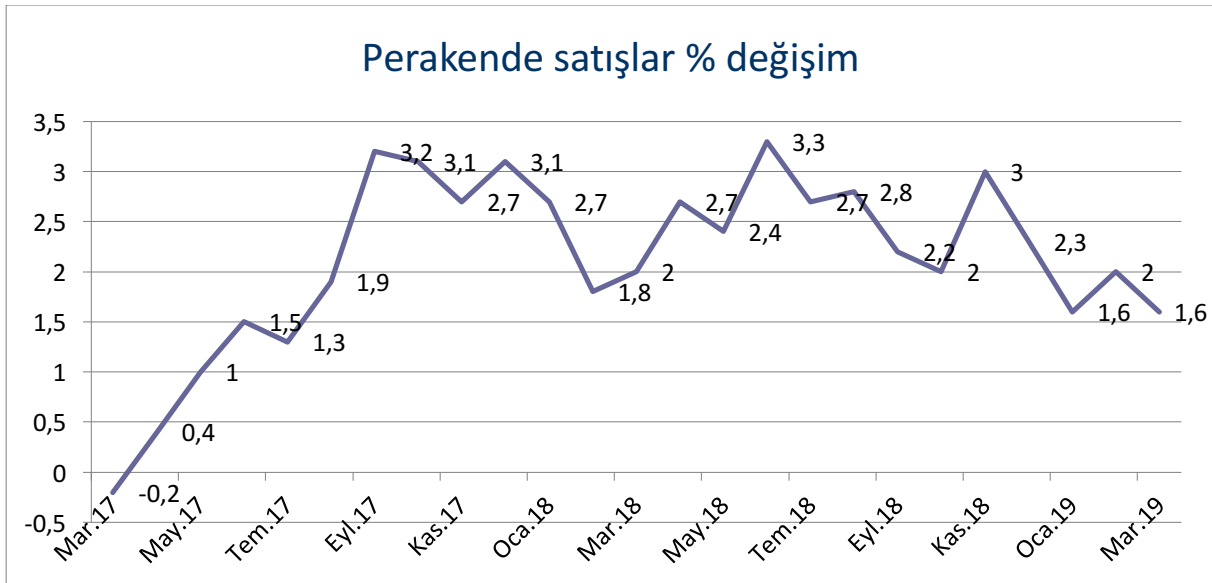
Diğer taraftan İş Kesimi Güven Endeksinin Ocak, Şubat ve Mart aylarında sabit seyrini sürdürdüğü görülmektedir.

Tüketici güven endeksine bakıldığında 2019 yılının 1. çeyreğinde de 2018'in 3. ve 4. çeyreklerindeki gibi bir miktar olumsuz seviyenin sürdüğü görülmektedir.

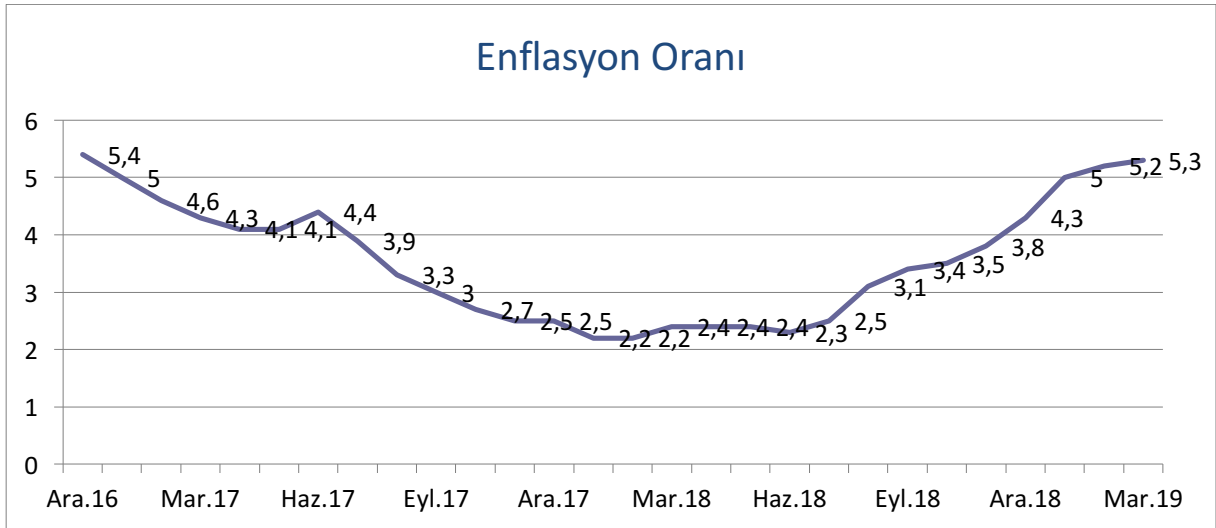
Perakende satışlardaki yıllık değişime bakıldığında Şubat ayında %2 artış oranından sonra Mart ayında artış oranının %1,6'ya gerilediği görülmektedir.

4-Enflasyon

Enflasyon oranı Mart ayında %5,3'e yükselmiştir. Özellikle gıda ürünleri fiyatlarındaki artışlar bunda etkili olmuştur. Rusya Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun Mart ayında yapılan toplantısında politika faiz oranı %7,75 oranında sabit bırakılmıştır. Merkez Bankası tarafından yapılan açıklamada, hane halkı ve iş dünyası enflasyon beklentilerinin Şubat ve Mart aylarında bir miktar düştüğü, ancak halen önemli olduğu kaydedilmiştir. Ayrıca Katma Değer Vergisi artışının yarattığı fiyat değişikliklerinin önemli ölçüde gerçekleştiği ifade edilmiştir.

Rusya Merkez Bankası tarafından yapılan değerlendirmede halihazırdaki tüketici talebi hareketlerinin ve iş gücü piyasasındaki koşulların ilave bir enflasyon baskısı yaratmadığı ifade edilmiştir.

Politika Faiz Oranı

2014	25-Jul-14	31-Oct-14	11-Dec-15	16-Dec-14				
Faiz oranı	8,00%	9,50%	10,50%	17%				
2015	30-Jan-15	13-Mar-15	30-Apr-15	15-Jun-15	31-Jul-15	11-Sep-15	30-Oct-15	11-Dec-15
Faiz oranı	15,00%	14,00%	12,50%	11,50%	11,00%	11,00%	11,00%	11,00%
2016	29-Jan-16	18-Mar-16	29-Apr-16	10-Jun-16	29-Jul-16	16-Sep-16	28-Oct-16	
Faiz oranı	11,00%	11,00%	11,00%	10,50%	10,50%	10,00%	10,00%	

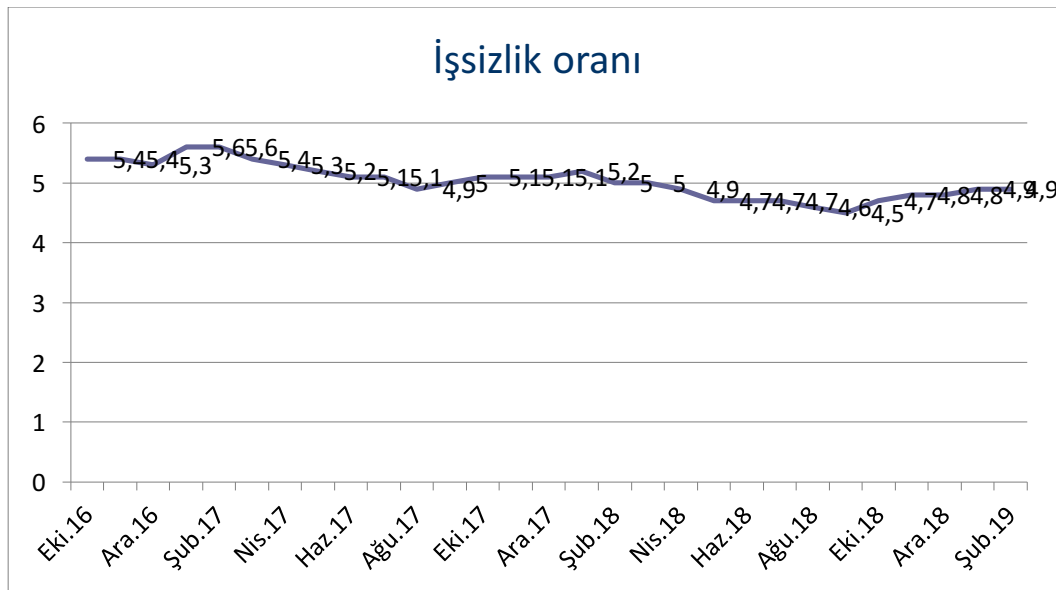
2017	03-Feb-17	24-Mar-17	28-Apr-17	16-Jun-17	28-Jul-17	15-Sep-17	27-Oct-17	15-Dec-17
Faiz oranı	10,00%	9,75%	9,25%	9,00%	9,00%	8,50%	8,25%	7,75%

2018	09-Feb-18	23-Mar-18	27-Apr-18	15-Jun-18	27-Jul-18	14-Sep-18	26-Oct-18	14-Dec-18
Faiz oranı	7,50%	7,25%	7,25%	7,25%	7,25%	7,50%	7,50%	7,75%

2019	08-Feb-19	Mart 2019						
Faiz oranı	7,75%	7,75%						

5-İşsizlik Oranı

İşsizlik oranı Şubat ayında %4,9 olarak gerçekleşmiş ve Ocak ayı ile aynı kalmıştır. Şubat ayı itibarıyla işsiz sayısı 12 bin kişi azalarak 3 milyon 655 bin olmuştur.

6-Dış ticaret ve ödemeler dengesi

2019 yılının Ocak ve Şubat aylarında ihracat geçen yılın aynı aylarına göre hemen hemen aynı kalarak 66,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemdeki ithalat ise bir miktar azalarak 33,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu gelişme 2019 yılı ilk aylarındaki durgunluğu destekleyici bir gelişme olarak görülmektedir.

Ödemeler Dengesi (Milyar Dolar)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
İhracat	523	497	341	281	352	443	66
İthalat	343	308	193	191	237	249	33
Cari işlemler dengesi	33	58	69	24	35	114	
Sermaye hesabı dengesi	-47	-174	-73	-27	-34	-114	

Kaynak:Rusya Merkez Bankası

*Ocak-Şubat

7-Bütçe

Vergi toplanmasına ilişkin etkinlik, mali kural ve ihtiyatlı harcama politikaları son yıllarda açık veren bütçe açısından pozitif sonuçlar ortaya çıkarmış ve 2018 yılında Federal bütçe fazlası %2,7 olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, petrol gelirleri ve KDV artışının yarattığı gelir artışı Ocak ve Şubat aylarında bütçeyi destekleyici bir unsur olmuştur.

Bununla birlikte KDV artışının etkisi yanı sıra ekonomik aktivitelerdeki gerilemenin yaratacağı toplam etkinin 2019 yılı ilk üç aylık verilerinin kesinleşmesi durumunda daha iyi analiz edilebileceği değerlendirilmektedir.

Federal Bütçe

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gelirler %GDP	19,7	20,3	16,4	15,6	16,4	18,7
Harcamalar %GDP	20,2	20,8	18,7	19,1	17,8	16
Denge	-0,5	-0,5	-2,3	-3,5	-1,4	7,7
Petrol gelirleri %GDP	10,0	10,6	7,1	5,6	6,6	9,5
Ural petrol fiyatı, \$	107,0	109,0	51,0	42	53	72